

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ПЕРЕКЛАДУ

(повна назва кафедри)

Код РПНД 72087

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ТЕХНІКА ПЕРЕКЛАДУ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

TECHNIQUE OF TRANSLATING A SECOND FOREIGN LANGUAGE

рівень вищої освіти

другий (магістерський)

тип дисципліни

обов'язкова

мова викладання

німецька

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Техніка перекладу другої іноземної мови» скерована на підготовку фахівців у галузі 03 Гуманітарні науки, спеціальність: 035 Філологія. Спеціалізація 035.041 Філологія. Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, ОПП «Переклад»

«20» травня 2025 р. 13 с.

Розробник: *Чередниченко Вікторія Павлівна*, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри перекладу.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Техніка перекладу другої іноземної мови» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Переклад» *Солодка А.К.*, доктор педагогічних наук, професор, в.о.завідувача кафедри перекладу

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Техніка перекладу другої іноземної мови» розглянуто на засіданні кафедри перекладу

Протокол № 1 від «09» січня 2025 р.

В.О.завідувача кафедри

Анжеліка СОЛОДКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Техніка перекладу другої іноземної мови» розглянуто Науково-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 5 від «13» травня 2025 р.

Голова

Лілія РУСКУЛІС

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Техніка перекладу другої іноземної мови» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

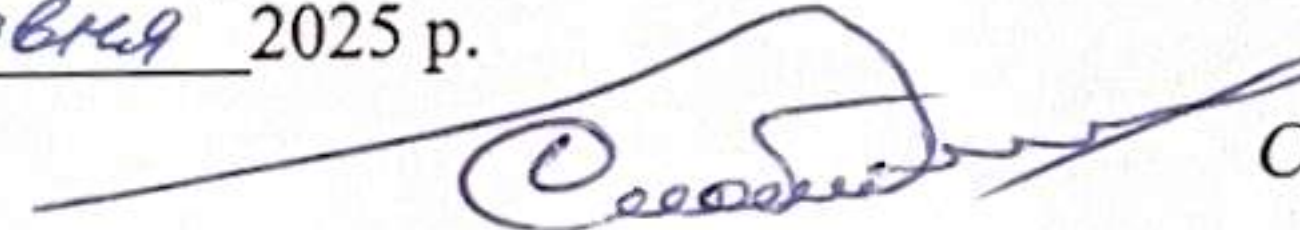

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Техніка перекладу другої іноземної мови» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 5 від «21» травня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

© Чередниченко В.П., 2025

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	5
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	6
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	6
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	6
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	6
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування</i>	9
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	9
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	10
<i>9. Засоби навчання</i>	14
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	14

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна «Техніка перекладу другої іноземної мови» викладається згідно робочої навчальної програми, укладеної відповідно до кредитно-трансферної системи. Програма «Техніка перекладу другої іноземної мови» призначена для студентів VI курсу, які навчаються за спеціальністю «035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська». Програма передбачає вивчення морфологічних, лексичних та синтаксичних особливостей при перекладі з другої (німецької) іноземної мови на українську.

Ключові слова: *методика, лінгвістична дисципліна, технологія навчання, аудиторні заняття, позааудиторна робота, змішане навчання, дистанційне навчання, науково-дослідницька робота.*

Abstract

The academic discipline "Technique of translating a second foreign language" is taught according to the working curriculum concluded in accordance with the credit transfer system. The program "Technique of translating a second foreign language" is intended for VI – year students studying in the specialty "035.043 Germanic languages and Literatures (translation inclusive), the first – English". The program provides for the study of morphological, lexical and syntactic features when translating from a second (German) foreign language into Ukrainian.

Keywords: *methodology, linguistic discipline, teaching technology, classroom classes, extracurricular activities, blended learning, distance learning, research work.*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	03 Гуманітарні науки, спеціальність: 035 Філологія.	Нормативна	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціалізація 035.041 Філологія. Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, ОП «Переклад»	Семестр	
		3-й	
Лекцій			
0 год			
Практичні, семінарські			
20 год			
Лабораторні			
0 год			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота	
		70 год	
		Індивідуальні завдання: 0 год	
		Вид контролю	
		екзамен	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу є формування наступних програмних компетентностей:

I. Загальнопредметні:

- ЗК 4.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

II. Фахові:

- ФК 6.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.
- ФК 9.** Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
- ФК 10.** Здатність здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення курсу «Техніка перекладу другої іноземної мови» базується на здобутих раніше знаннях під час вивчення дисципліни «Практичний курс німецької мови».

4. Очікувані результати навчання

Програмні результати навчання:

- ПРН 11.** Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.
- ПРН 12.** Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Сутність та специфіка перекладу. Міжмовні відповідники. Етапи перекладу.

Тема 2. Особливості перекладу іменників. Особливості перекладу прикметників.

Тема 3. Особливості перекладу займенників. Переклад конструкцій з прийменниками.

Література [1, с. 7-34]; [2, с.65-64]; [4, с.21-36]; [7, с.46-63].

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Особливості перекладу речень з різними типами присудків.

Тема 5. Переклад складнопідрядних речень.

Тема 6. Передача значень дієприкметників та конструкцій з інфінітивом.

Література [1, с. 43-65]; [2, с.76-88]; [8, с.36-50]; [9, с.76-91].

Змістовий модуль 3.

Тема 7. Трансформації порядку слів при перекладі.

Тема 8. Перекладацькі трансформації: мотиви, типи, тактика використання.

Тема 9. Особливості передачі значень слів-реалій та назв. Використання транслітерації при перекладі.

Література [1, с. 76-90]; [2, с.90-106]; [5, с.47-80]; [6, с.65-84].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7
ЗМ 1						
Тема 1. Сутність та специфіка перекладу. Міжмовні відповідники. Етапи перекладу.	10		2			8
Тема 2. Особливості перекладу іменників. Особливості перекладу прикметників.	10		2			8
Тема 3. Особливості перекладу займенників. Переклад конструкцій з прийменниками.	10		2			8
Усього годин:	30		6			22
ЗМ 2						
Тема 4. Особливості перекладу речень з різними типами присудків.	10		2			8
Тема 5. Переклад складнопідрядних речень.	10		4			6
Тема 6. Передача значень дієприкметників та конструкцій з інфінітивом.	10		2			8
Усього годин:	30		8			22
ЗМ 3						
Тема 7. Трансформації порядку слів при перекладі.	10		2			8
Тема 8. Перекладацькі трансформації: мотиви, типи, тактика використання.	10		2			8
Тема 9. Особливості передачі значень слів-реалій та назв. Використання транслітерації при перекладі.	10		2			8
Усього годин:	30		6			22

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність та специфіка перекладу. Міжмовні відповідники. Етапи перекладу.	2
2	Особливості перекладу іменників. Особливості перекладу прикметників.	2
3	Особливості перекладу займенників. Переклад конструкцій з	2

	прийменниками.	
4	Особливості перекладу речень з різними типами присудків.	2
5	Переклад складнопідрядних речень.	4
6	Передача значень дієприкметників та конструкцій з інфінітивом.	2
7	Трансформації порядку слів при перекладі.	2
8	Перекладацькі трансформації: мотиви, типи, тактика використання.	2
9	Особливості передачі значень слів-реалій та назв. Використання транслітерації при перекладі.	2
	Разом	20

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – *2 год. / 1 заняття*;
- виконання проєктних завдань – *3–5 год. / 1 проєкт*;
- підготовка до тестового контролю – *3–4 год. / 1 тест*;
- підготовка до підсумкового контролю – *15 год. / 1 захід*
- підготовка до колоквиуму – *15 год. / 1 захід*.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин
		Денна форма
1	Підготовка до практичних робіт	36
2	Виконання проєктних завдань*	38
3	Підготовка до тестового контролю	10
4	Підготовка до підсумкового контролю	15
5	Підготовка до колоквиуму з письмовою роботою	15
	<i>Разом</i>	114

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

1) на лекційних заняттях:

- лекція;
- пояснення;
- дискусія;
- диспут;
- ілюстрування;
- демонстрація;
- відеометод;
- майстер-клас;

2) на практичних заняттях:

- практична робота;
- фронтальне опитування;
- частково-пошуковий метод;
- спостереження.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (лише для студентів денної форми навчання);
- тестові роботи;

- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- колоквіум.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, тест, проєкт, колоквіум) (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також підготовки дослідницьких матеріалів до колоквіуму.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Усні відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (15 відповідей по 2 бали).</i>

Тестові роботи	Критерії оцінювання
5	Студент надав 10 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 100 %.
4,5	Студент надав 9 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 90 %.

4	Студент надав 8 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 80 %.
3,5	Студент надав 7 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 70 %.
3	Студент надав 6 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 60 %.
2,5	Студент надав 5 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 50 %.
2	Студент надав 4 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 40 %.
1,5	Студент надав 3 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 30 %.
1	Студент надав 2 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 20 %.
0,5	Студент надав 1 правильну відповідь на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 10 %.
0	Студент не надав жодної правильної відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 0 %.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (3 роботи по 5 балів).</i>

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
5	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
4	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
3	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
2	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (6 робіт по 5 балів).</i>

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 15–13 ЗФН 39–30	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє брехню в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 12–10 ЗФН 29–20	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 9–7 ЗФН 19–10	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 6–4 ЗФН 9–6	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3–1 ЗФН 5–1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (для ДФН) / 39 балів (для ЗФН)</i>

Колоквіум із письмовою роботою (дослідженням)	Критерії оцінювання
10	Студент ретельно проводить аналітичний огляд літератури, самостійно організовує експеримент, правильно здійснює обробку його результатів, робить логічні та аргументовані висновки, вказує на перспективи їхнього застосування рішення в подальшій практичній діяльності, а також правильно із мовного й технічного поглядів оформлює думки у вигляді письмової роботи.
9–7	Студент ретельно проводить аналітичний огляд літератури, самостійно організовує експеримент, правильно здійснює обробку його результатів, робить логічні висновки, проте без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень, а також правильно із мовного погляду оформлює думки у вигляді письмової роботи. Допускається незначна кількість технічних огріхів.
6–4	Студент поверхнево чи з певними неточностями проводить аналітичний

	огляд літератури, виявляє труднощі під час організації експерименту, проте правильно здійснює обробку його результатів, робить висновки, проте без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень, а також правильно із мовного погляду оформлює думки у вигляді письмової роботи. Допускається незначна кількість технічних огріхів.
3–2	Студент поверхнево чи з певними неточностями проводить аналітичний огляд літератури, виявляє труднощі та допускається грубих помилок під час організації експерименту, помилково оброблює його результати, робить висновки без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень. Допускається незначна кількість мовних і технічних огріхів під час оформлення тексту письмової роботи.
1	Студент проводить аналітичний огляд літератури, експеримент та здійснює обробку його результатів із подальшим оформленням у вигляді письмової роботи з допомоги викладача
0	Студент не підготував дослідження або надав на перевірку викладачеві роботу не власного авторства.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів</i>	

Форма контролю	Максимальна кількість балів
	Денна форма
Практичні заняття	15x3 бали = 30 балів
Самостійна (проектна) робота	6x5 балів = 30 балів
Колоквіум із письмовою роботою	1x10 балів = 10 балів
Тестування	3x5 балів = 15 балів
Контрольна (письмова) робота	1x15 балів = 15 балів
Всього	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1	Відповідь на практичному занятті	3
		Проект	5
	Т2	Відповідь на практичному занятті	3
		Проект	5
	T3	Відповідь на практичному занятті	4
	ПМК	Тест	5
ЗМ 2	Т1	Відповідь на практичному занятті	3
		Проект	5
	Т2	Відповідь на практичному занятті	3
		Проект	5

ЗМ 3	T3	Відповідь на практичному занятті	4
	ПМК	Тест	5
	T1	Відповідь на практичному занятті	3
	T2	Проект	5
		Відповідь на практичному занятті	3
		Проект	5
	T3	Відповідь на практичному занятті	4
	ПМК	Тест	5
Колоквіум			10
Контрольна робота			15
Підсумковий контроль		Залік	
Сума			100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять слугують передусім графічні засоби, а саме друковано-роздатковий матеріал у вигляді ілюстративних таблиць, опорних схем, рисунків; мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи, сеанси гіпнозу, рекламні та політичні відеоролики тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечний фонд Університету та електронні репозитарії світу, а також різноманітні лінгвістичні фактажі для проведення експериментів (текстові та відеоматеріали).

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Щигло Л. В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова : навч. посіб. – Суми : Сумський державний університет, 2015. – 214 с.

Допоміжна література

2. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2006.
3. Лановик М. Функціонування художнього образу в різномовних дискурсах. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 148 с.
4. Методологічні проблеми перекладу на сучасному етапі / за ред С.О. Швачко та ін. – Суми: СумДУ, 2008. – 195 с.
5. Мирошніченко В.В. Авторська концепція художнього твору: онтогенез і експансія. – Запоріжжя: ЗДУ, 2003. – 283 с.
6. Das Problem der Übersetzung. – Le probleme de la traduction. – Baden-Baden: Nomos, 1999. – 239 S.
7. Fabricius-Hansen C. Übertragung, Annäherung, Angleichung. – FaM: Lang, 2000. – 149 S.
8. Fix U., Poethe H., Yos G. Textlinguistik und Stilistik für Einsteiger. – Frankfurt a. M.: Lang, 2001. – 236 S.